

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA
VPRAŠANJA
INSTITUTE FOR ETHNIC
STUDIES

Erjavčeva 26

LJUBLJANA

tel. 386(0)61 210 879, 210 823

fax. 386(0)61 210 964

INV
IES

Ustanoviteljica inštituta je Republika Slovenija, soustanoviteljica pa Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Filozofska fakulteta v Ljubljani.

Inštitut za narodnostna vprašanja (INV) je raziskovalna ustanova, ki interdisciplinarno preučuje različne vidike narodnostnega vprašanja, položaj narodnih manjšin v Sloveniji, položaj slovenskih manjšin v zamejstvu, mednarodno pravno varstvo manjšin in oblike sožitja v večetničnih družbah.

INV je naslednik Manjšinskega inštituta, ki je kot ena prvih raziskovalnih inštitucij deloval v Ljubljani v letih **1925 do 1941** in se ukvarjal s položajem Slovencev v zamejstvu ter s položajem nemške in madžarske manjšine v Sloveniji. Od januarja 1944 do maja 1945 je na svobodnem ozemlju deloval Partizanski znanstveni inštitut, nato pa je deloval v Ljubljani do leta 1948. Od **1948 do 1956** je bil inštitut v okviru Univerze, od tedaj pa je samostojna znanstvena ustanova.

Raziskovalna dejavnost:

Temeljna dejavnost inštituta je raziskovalna, ki zajema osnovne in aplikativne raziskave s področja etničnih študij. Raziskovalci zastopajo naslednja področja: etnologija (1), filozofija (1), jezikoslovje (2), politologija (2), psihologija (1), pravo (3), sociologija (2), zgodovina (2).

Trenutno potekajo na Inštitutu štirje dolgoročno zasnovani raziskovalni projekti, ki se nanašajo na komparativno proučevanje položaja narodnih manjšin v Sloveniji in zamejstvu ter Slovencev na območju bivše Jugoslavije; preučujejo teoretične vidike slovenskega narodnega vprašanja in oblike sožitja v večnacionalnih skupnostih. To so projekti:

- Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru (nosilka prof. dr. Albina Nečak Lük);
- Slovensko narodno vprašanje v sodobnih razmerah (nosilec doc. dr. Miran Komac);
- Položaj in vloga Slovencev v jugoslovanskem prostoru (nosilka dr. Vera Kržišnik Bukič);
- Etnična komponenta integracijskih procesov in sožitja v večnacionalnih družbah (nosilec doc. dr. Mitja Žagar).

Diseminacija raziskovalnih dosežkov

Raziskovalci svoje ugotovitve posredujejo z raziskovalnimi poročili in elaborati, z objavami v domačem in tujem strokovnem tisku, s predavanji ter referati na strokovnih srečanjih doma in v tujini.

Dokumentacijska dejavnost

Specializirani INDOK center INV je edini knjižnični in dokumentacijski center v Sloveniji, ki se ukvarja izključno z etničnimi vprašanji. Skrbi za pridobivanje, obdelavo in hranjenje gradiv z različnih področij etnične problematike in tako tvori specializirano bazo podatkov ter sodeluje v sistemu COBISS. Skrbi tudi za diseminacijo informacij s področja etničnih vprašanj slovenskim in tujim uporabnikom.

Dokumentacija obdeluje in hrani periodične publikacije (250 naslovov) in dragoceno zgodovinsko in tekoče arhivsko gradivo, knjižnica pa 30.000 knjižnih enot.

Organizacija mednarodnih znanstvenih srečanj

INV sodeluje tudi v organizaciji mednarodnih srečanj, ki vplivajo tako na izoblikovanje in razvoj teoretične misli kot tudi na izboljšanje dejanskih razmer, v katerih etnične skupine živijo. Nekatera od teh srečanj so bila prelomnica tudi v svetovnem merilu - npr. Seminar OZN o človekovih pravicah v večnacionalnih skupnostih (Ljubljana, 1965), ki je bil prvi mednarodni seminar o tej temi na univerzitetni ravni. Drugi pomembnejši seminarji so bili še: Seminar o mednarodnopravnem varstvu človekovih pravic (Brdo, 1981), Seminar OECD o vzgoji in izobraževanju v večnacionalnih skupnostih (Ljubljana, 1985) Seminar v okviru Delovne skupine za manjšine Alpe-Jadran (Bled, 1993), Seminar UNESCA o večplastni identiteti (Ljubljana, 1994).

V novejšem času sta naslednji strokovni srečanja pomembno prispevali k izoblikovanju normativnega ogrodja za varstvo narodnih manjšin v Sloveniji in zamejstvu: Posvet Narodnost - manjšina ali skupnost: urejanje, uresničevanje in varstvo pravic narodnosti (narodnih manjšin) v Republiki Sloveniji (Ljubljana, 1990) ter Posvet Manjšina kot subjekt: urejanje, uresničevanje in varstvo pravic slovenske narodne manjšine v zamejstvu (Ljubljana, 1995).

Tako na raziskovalni kot tudi na dokumentacijski ravni spremlja INV problematiko Romov. V letu 1991 je inštitut pripravil znanstveno srečanje Romi na Slovenskem, na katerem so prvič skupaj sodelovali predstavniki znanstvenih in strokovnih ustanov, politiki, delavci socialnih in strokovnih služb ter predstavniki Romov.

Publicistična dejavnost

Od 1960 INV izdaja publikacijo Razprave in gradivo / Treatises and Documents (sedanji urednik mag. Boris Jesih); kot edina slovenska specializirana revija za narodnostna vprašanja objavlja prispevke domačih in tujih strokovnjakov. Povzetki člankov so objavljeni v angleščini ali v enem od svetovnih jezikov. Doslej je izšlo 28 številok.

Poleg tega pa INV občasno pripravlja tudi monografije in zbornike - npr. Madžari in Slovenci - sodelovanje in sožitje ob jugoslovansko-madžarski meji (Ljubljana, 1987), Ethnic minorities in Slovenia (Ljubljana, 1994), Slovenci v Hrvaški (Ljubljana, 1995).